
Ministerstwo Gospodarki
DEPARTAMENT ANALIZ I PROGNOZ

Warszawa, 4 grudnia 2007 r.

Informacja

Wyniki finansowe oraz nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw w okresie trzech kwartałów 2007 roku

Uwarunkowania makroekonomiczne

Obserwowane w 2006 roku pozytywne tendencje w gospodarce kontynuowane są także w roku bieżącym. Czynnikiem determinującym wzrost gospodarczy jest popyt krajowy (konsumpcyjny i inwestycyjny), który wzrasta w tempie szybszym niż PKB. Dynamika importu wyprzedza dynamikę eksportu, co skutkuje ujemnym wkładem eksportu netto we wzrost PKB.

Tempo wzrostu PKB w trzecim kwartale, podobnie, jak w kwartale drugim, wyniosło 6,4%. Po trzech kwartałach wzrost PKB wyniósł 6,7%. Popyt krajowy zwiększył się o 7,7%, w tym spożycie indywidualne o 5,7%, a nakłady brutto na środki trwałe o 21,7%. Eksport (w ujęciu euro) wzrósł o 13,6%, a import o 17,0%. Ujemny wkład eksportu netto we wzrost PKB stanowił 1,0 pkt. proc.

Następuje szybki wzrost zatrudnienia i płac oraz spadek bezrobocia. W okresie I-IX 2007r. (w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego) przeciętne zatrudnienie wzrosło o 3,3%, liczba bezrobotnych w stosunku do stanu na koniec 2006 roku zmniejszyła się o 531 tys. osób, a stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec września wyniosła 11,6% (na koniec września 2006 roku – 15,2%). Globalny fundusz wynagrodzeń wyniósł w okresie I-IX 2007 roku 200,9 mld zł i był wyższy o 12,5% niż przed rokiem. Tempo wzrostu funduszu wynagrodzeń było prawie dwukrotnie wyższe od tempa wzrostu PKB. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w okresie trzech kwartałów kształtowało się w wysokości 2.686 zł, wykazując wzrost o 8,6%. Równoległe nastąpił wzrost rent i emerytur. Okoliczności te skutkowały szybkim wzrostem konsumpcji indywidualnej (5,7% w badanym okresie). Jednocześnie następuje dynamiczny wzrost inwestycji przedsiębiorstw, które w analizowanym okresie zwiększyły się o 30,8% (w cenach stałych).

Produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się o 9,8% (przed rokiem o 12,3%), głównie na skutek wysokiego tempa wzrostu w sekcji przetwórstwa przemysłowego (o 11,5% wobec 13,7% przed rokiem). Czynnikiem stymulującym wzrost produkcji był szybko wzrastający popyt wewnętrzny. **Produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się o 20,2%** (przed rokiem o 14,3%), w wyniku wysokiego tempa wzrostu nakładów inwestycyjnych (o 30,8% wobec 19,8% przed rokiem).

Dynamicznemu wzrostowi produkcji towarzyszyło wyższe niż przed rokiem tempo wzrostu cen producentów. **Ceny produkcji sprzedanej przemysłu wzrosły o 2,3%**, wobec 2,2% przed rokiem. **W budownictwie wzrost wyniósł 7,5%** (2,5% przed rokiem).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw (pow. 49 pracujących)

Czynniki leżące po stronie produkcji i cen determinowały poziom przychodów przedsiębiorstw, przy czym decydujące znaczenie miała wysoka dynamika produkcji.

Przychody z całokształtu działalności wyniosły 1.239 mld zł i wzrosły o 14,7% (przed rokiem o 13,9%), a koszty ich uzyskania o 14,1%. Szybsze tempo wzrostu przychodów niż kosztów skutkowało poprawą wyników finansowych i wskaźników rentowności.

W podobnym tempie co przychody ogółem wzrosły **przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, które wyniosły 1.201 mld zł i były o 14,6% wyższe niż przed rokiem**. Stanowią one podstawowy składnik przychodów ogółem (96,9% w badanym okresie). Najszybszy ich wzrost odnotowano w budownictwie (o 34,7%). W przemyśle przetwórczym przychody wzrosły o 15,4%, a w handlu i naprawach o 16,1%. W górnictwie wzrost wyniósł 0,7%¹, a w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i wodę 0,1%. Spośród 21 prezentowanych przez GUS działów przemysłu przetwórczego jedynie w produkcji sprzętu i urządzeń RTV nastąpił spadek przychodów (o 0,2%). Najwyższy wzrost odnotowano natomiast w produkcji wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (o 31,9%), produkcji wyrobów z metali (o 27,2%) oraz produkcji maszyn i urządzeń (o 24,3%).

Sprzedaż eksportową wykazało 49,9% podmiotów (przed rokiem 49,0%). Eksport wzrósł o 16,6%, a jego udział w przychodach ze sprzedaży produktów towarów i materiałów zwiększył się z 20,3% do 20,7%.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów towarów i materiałów (71,6mld zł) był wyższy o 19,1% niż przed rokiem.

Wynik finansowy brutto (79,2 mld zł) wzrósł o 25,5%. Obciążenia na rzecz budżetu wyniosły 14,6 mld zł i stanowiły 18,5% wyniku brutto (przed rokiem 19,6%).

Wynik finansowy netto ukształtował się w wysokości 64,6 mld zł (wzrost o 27,3%). Jedynie w sekcji wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę nastąpił spadek wyniku z 5,3 mld zł do 5,0 mld zł, głównie na skutek zmniejszenia realnych rozmiarów produkcji o 4,7%. **Zwiększył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto** w ogólnej liczbie przedsiębiorstw z 74,2% do 77,8%. W grupie eksporterów udział takich przedsiębiorstw był wyższy i stanowił 80,6% (przed rokiem 77,9%).

Wzrosły wskaźniki rentowności. Rentowność ze sprzedaży z 5,7% do 6,0%, rentowność brutto z 5,8% do 6,4%, a rentowność netto z 4,7% do 5,2%.

Wskaźniki płynności finansowej obniżyły się. Wskaźnik I stopnia z 34,3% do 33,1%, a wskaźnik II stopnia z 103,0% do 100,3%. Oba wskaźniki ukształtowały się powyżej wielkości referencyjnych. Wskaźnik I stopnia powyżej 20% wykazało 43,7% podmiotów (42,2% przed rokiem), a wskaźnik II stopnia w przedziale 100%-130% osiągnęło 12,5% przedsiębiorstw, wobec 13,2% przed rokiem.

¹ W górnictwie węgla kamiennego i brunatnego przychody obniżyły się o 4,9%, a w pozostałych działach górnictwa (łącznie) wzrosły o 8,2%.

Zwiększyło się zadłużenie podmiotów gospodarczych. Na koniec września 2007 roku wyniosło ono 503 mld zł i było o 15,0% wyższe niż przed rokiem. Dynamika zadłużenia była wyższa od dynamiki przychodów, powodując pogorszenie możliwości spłaty zobowiązań. Pogorszyła się struktura zadłużenia. Udział zobowiązań długoterminowych obniżył się z 30,3% do 28,9%.

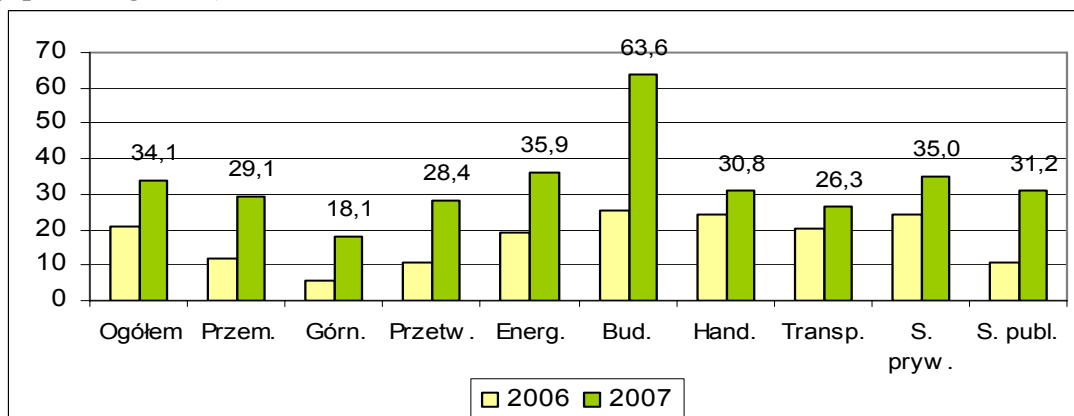
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw (pow. 49 pracujących)

W roku 2006 nastąpiło od dawna oczekiwane znaczne ożywienie działalności inwestycyjnej. Można je wiązać z wyczerpywaniem się zdolności produkcyjnych, pewną (lecz w dalszym ciągu niedostateczną) poprawą drożności przepływu środków unijnych do podmiotów gospodarczych oraz z obniżeniem ocen ryzyka inwestycyjnego przez przedsiębiorców. Te pozytywne tendencje w działalności inwestycyjnej kontynuowane są także w roku bieżącym.

Nakłady inwestycyjne w badanym okresie wyniosły 66,8 mld zł. Wzrosły one (w cenach stałych) o 30,8%², wobec 19,8% przed rokiem. Nakłady na budynki i budowle wzrosły o 37,1%, a ich udział w nakładach ogółem zwiększył się z 31,2% do 34,3%. Sytuacja taka jest prawdopodobnie rezultatem wyczerpywania się zdolności wytwórczych, których rozszerzenie wymaga w pierwszym etapie dokonywania inwestycji w budynki i budowle.

Wzrost nakładów nastąpił w obu sektorach własnościowych oraz we wszystkich sekcjach gospodarki. Spośród sekcji gospodarki największy wzrost miał miejsce w obsłudze nieruchomości i firm (o 77,4%) oraz w budownictwie (o 63,6%).

Procentowe zmiany nakładów inwestycyjnych w sekcjach gospodarki i sektorach własnościowych w okresie trzech kwartałów 2006 i 2007 roku w % (ceny bieżące, analogiczny okres roku poprzedniego=100)

W przemyśle nakłady wyniosły 35,2 mld zł i wzrosły o 29,1% (przed rokiem 11,8%). Mimo znacznego przyspieszenia dynamiki udział przemysłu w nakładach ogółem zmniejszył się do 52,7% (z 54,7%).

Szybszy od przeciętnego dla gospodarki wzrost nakładów odnotowano w trzech sekcjach: wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i wodę, w budownictwie oraz w obsłudze nieruchomości i firm. Sekcją wykazującą najwyższy udział w nakładach pozostaje przemysł przetwórczy (37,7% w okresie trzech kwartałów 2007 roku).

² W cenach bieżących nakłady wzrosły o 34,1%. Dane dot. sekcji i działów gospodarki zaprezentowano w cenach bieżących.

Spośród 21 działów przetwórstwa przemysłowego wzrost nakładów inwestycyjnych nastąpił w 17. Największy wzrost odnotowano w:

- produkcji sprzętu i urządzeń RTV - o 196,6%,
- produkcji pojazdów samochodowych - o 98,7%,
- produkcji mebli - o 59,4%,
- produkcji metali - o 58,1%,
- produkcji instrumentów medycznych i precyzyjnych - o 51,7%.

W czterech działach nastąpił spadek nakładów, a mianowicie w:

- produkcji odzieży - o 19,0%,
- włókiennictwie - o 16,5%,
- produkcji wyrobów tytoniowych - o 6,0%,
- produkcji drewna i wyrobów z drewna - o 2,7%.

Przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego (pow. 1 mln USD) poniosły, podobnie jak przed rokiem ok. 42% ogółu nakładów inwestycyjnych. Tempo wzrostu nakładów wyniosło ok. 33% (w cenach stałych). Ok. 44% nakładów tej grupy podmiotów poniesiono w przemyśle przetwórczym, ok. 14% w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności oraz ok. 12% w handlu i naprawach. Spośród działów przemysłu przetwórczego największym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych cieszyły się: produkcja pojazdów samochodowych, produkcja artykułów spożywczych i napojów oraz produkcja metali. W działach tych zainwestowano najwięcej środków.

Zróznicowana była sytuacja w zakresie dynamiki i struktury nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach różnej wielkości:

- podmioty o liczbie pracujących od 50 do 249 osób stanowiły 79,3% ogółu jednostek inwestujących. W przedsiębiorstwach tych tempo wzrostu inwestowania było najniższe i wyniosło 23,0%. Zrealizowano w nich 26,1% nakładów poniesionych w gospodarce,
- podmioty o liczbie pracujących 250 – 1.000 osób stanowiły 17,3% ogółu jednostek inwestujących. Tempo inwestowania w tych jednostkach było najwyższe, wyniosło 44,6%. Zrealizowały one 31,8% ogółu nakładów poniesionych w gospodarce,
- podmioty o liczbie pracujących powyżej 1.000 osób stanowiły 3,4% ogółu jednostek inwestujących. W jednostkach tych inwestycje wzrosły o 34,3%. Partycypacja tych podmiotów w nakładach inwestycyjnych wyniosła 42,1%.

W najbliższym czasie można oczekiwać kontynuacji pozytywnych tendencji w kształtowaniu się dynamiki nakładów inwestycyjnych. Czynnikiem stymulującymi wysoką dynamikę będą:

- utrzymująca się dobra koniunktura gospodarcza,
- wyczerpujące się zdolności produkcyjne,
- napływ środków pomocowych z Unii Europejskiej i poprawiający się stopień ich wykorzystania,
- dobra sytuacja finansowa przedsiębiorstw.

W okresie trzech kwartałów 2007 roku rozpoczęto 88,7 tys. zadań inwestycyjnych (o 11,5 tys. zadań, tj. o 14,9% więcej niż przed rokiem). Łączna wartość kosztorysowa rozpoczętych inwestycji wyniosła 31,8 mld zł (wzrost o 19,2% w stosunku do roku ubiegłego). Szybsza dynamika wartości kosztorysowej od ilości zadań świadczy o wzroście przeciętnej wartości jednego zadania. Rozpoczęte zadania są i będą kontynuowane w najbliższym czasie, przedsiębiorcy dysponują środkami wystarczającymi do ich finansowania.